

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

9. De seruitutibus earumque praescriptione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

hæc restitutio in integrum etiam locum aduersus alteram Ecclesiam.

Si quis Reip. causa absens fuit, vel in hostium potestate constitutus erat, vel alio legitimo impedimento detentus, quò minus res vel iura sua, dum contra eum vsucapio currebat, repeteret; Prætoria æquitate in integrum restituendus est, quadriennio a die cessationis impedimenti.

Qui rem legitime vsu cepit, etsi ob iuris ignorantiam postea nihil excipiens restituat, repeteri tamen potest; tanquam omni iure indebitam. Nam iuris ignorantia etsi non excuset, cum agitur de acquirendo, excusat tamen, cum agitur de damno rei acquisita iuxta reg. Papiniani l. 7. ff. de iuris & facti ignorantia. *Iuris ignorantia non prodest acquirere volentibus; suum vero petentibus non nocet*: at qui per vsucapionem dominium rei plenè transfertur in vsucipientem, iuxta Tholosanum; *sicut traditione; ita & vsucapionem nostram facimus*. Quare in l. omnes, C. de præscript. dicitur: Eum qui vsucepit, *plenissima munitione securum esse*. Sequitur ergò hinc; quod qui rem vsucapione sibi plenè acquisitam, ob iuris errorem, pristino domino restituit, nihil obesse sibi debeat; sed tanquam solutum tam ciuilitè, quam naturaliter indebitum, condicere siue repeteri iure possit.

C A P. IX.

De seruitutibus, eorumq; præscriptione.

TRiplex est seruitus, 1. Personalis, quæ à persona personæ debetur; videlicet ius, quod dominus habet in seruo seu mancipio, cuiusmodi ius ser-

A a

uitu-

uitutis nunquam praescribitur, quia aequitas non patitur, ut aliquis propter errorem temporis diuturnitate ex libero seruus efficiatur. Contra libertas 20. annorum spacio bona fide praescribitur. 2. Et seruitus mixta, quae a re personae debetur, Vt fructus, habitatio & usus, cum haec a subtilitate rei siue proprietate separata legis aut hominum dispositione alicui constituuntur. Et talis seruitus praescriptione comparatur cum bona fide seruituti 10. annis inter praesentes, 20. inter absentes, sine titulo tempore longissimo 30. annorum.

2. Seruitus 3. realis (quae a re rei debetur) est duplex, urbana & rustica. Urbanae dicuntur, quae in urbanis praedijs, id est, aedificiis habitandi gratia constructis, annexis hortis inhaerent. Subdiuiduntur in affirmatiuas (V. C. ut aedium mearum stillicidium in ream tuam recipiatur, vel ex domo mea in domum tuam transitus pateat) & negatiuas (ne alicuius aedibus tuas tollendo prospectum aedibus meis adimas. Item ut fenestram tuam in muro tuo tibi aperire non liceat, alias seclusa tali seruitute cuique id liberum est, nisi certus modus statutus sit, ne aedes altius edificentur; Vel nisi quis fenestram in muro suo aperire velit solum ad despectum vicini, quod non praesumendum in dubio.

Rusticae seruitutes dicuntur, quae rusticis praedijs inhaerent, agri prata, pecorum stabula a domibus iuncta. Talis seruitus est, per agrum tuum transire iumenta vel currus agere liceat, quae dici solent, iter, actus, via.

3. Seruitus urbana & rustica vel continua est, continuam actum habens (ut seruitus aquaeductus, stillicidium)

di) admittendi) vel discontinua est, cuius usus per interualla est, quia ab hominum actione pendet, V. C. Iter, actus, aquæ haustus.

Seruitus realis seu continua, vel quasi continua sit, præscribitur cum bona fide & an inter præsentés, 2o. inter per absentes, etsi titulus non interueniat.

NB. NB. Quod ex gratia tibi conceditur, id non potest præscribere, V. C. si quis patiatur ex gratia agrum suum à te transiri, aut te, quod ameris, inuitet ad prandium.

In dubio tamèn ex diuturna V. C. quotannis recurrente præstatione alicuius rei, potius præsumitur obligatio seu debitum.

Seruitus affirmatiua, si discontinua sit, cum titulo præscribitur tempore ordinario, sine titulo tempore immemoriali.

NB. L. hoc iure, §. aquæ ductus, ff. de aqua quotidiana: Ductus aquæ, cuius origo memoriam excesserit, iure constituti loco habetur.

Ad usucapionem seruitutis negatiuæ requiritur, ut dominum in re sua aliquid agere volentem bona fide repellam; ex eo tempore comparo seruitutis possessionem, quæ si tempore ordinario, cum titulo immemoriali verò sine titulo continuetur, usucapio perficitur. Veluti si Titius domum suam altius tollere velit, aut fenestram in pariete aperire, & ego illi prohibeam, ratus prohibendi mihi ius competere, illeque acquiescat, comparo tunc possessionem seruitutis urbanæ in domo Titij. Eadem ratio est de alijs iuribus, quorum possessio in negatione consistit, V. C. ut Capitulum Canonicum aliquem iure suffragij, per viam præ-

præscriptionis priuet, necesse est, vt eum ab actus electionis bona fide remoueat, illeque acquiescat.

NB. Lex Mynsingeri: Per vnum actum præscripti seruitij cum bona fide, & 30. annorum decem fundum liberum vsucapi posse, vt feudum fiat.

Corollarium. Si tu sciente Titio ac patiente Ecclesiasticum beneficium Clericum præsentasti tanquam tibi ius præsentandi debeat, in eoque persuasione 30. annis cum bona fide præscripti, absoluis præscriptionem contra Titium: verò Titio nesciente & absente præsentasti, requiritur tempus immemorabile. Exinde enim requiris Titulum ac iuris præscriptionem. Nesciens Titius adhuc ciuilitè possidere censetur.

7 Vsfuctus & seruitutes rusticæ, per solum vsum tolluntur 10. inter præsentès, inter abentes 20. annis: Non item seruitutes vrbane, necesse est contrarium seruituti actum bona fide exerceri. Veluti si ædes tuæ ædibus meis seruituti alius tollantur, etsi ego fenestras meas obstruxerim non incipis præscribere aduersus me libertatem, & tu aliquid noui feceris, videlicet ædes tuas alius sustuleris. Ratio; quia nisi aliquid contrarium alterius iuri fiat, non nascitur possessio libertatis, sine possessione autem non procedit præscriptio.

NB. Si ius seruitutis tibi constitutum non habet vsum quotidianum, sed aquam, V.C. ex alieno fundo ducere possis æstate tantum, requiri tempus duplicatum, videlicet 20. annos inter præsentès, vt ta-

vt tali iure per non vsu eius via præscriptionis spoli-
lieris.

TRACTATUS II.

De

Restitutione.

CAP. I.

Quid sit Restitutio.

Restitutio est damni iniuste dati secundum
Arithmetica¹ æ qualitatem restitutio. NB.
Iniuria alia & Materialis, cum rem alienam
possides bona fide putaris esse tuam. For-²
malis alia, si rem accipis, cum scias vel scire possis ac
debeas, id agendi ius tibi non competere.

Duæ sunt restituendi radices: Vna ex parte rei,²
acceptæ; possessæ; altera ex parte iniustæ acceptio-
nis seu læsionis, ob quam res ablata domino resti-
tui debet, etsi, qui iniuste læsit, nihil ex ea possi-
dat.

NB. 1. Mensura restitutionis faciendæ ob iniu-
riam solum materialem, ratione rei acceptæ, posses-
sæ, debet esse quantitas possessionis: id est, vt tantum
restituas, quantum ex re aliena possides, vel inde lo-
cupletior factus es. Mensura autem restitutionis fa-
ciendæ ob iniuriam formalem, ratione iniustæ da-
mnificationis, debet esse quantitas alieni damni, vt
nimitum, quatenus alter læsus est, restitutio fiat, ni-
hil attendendo, vtum is, qui læsit, V.C. ædes in-
cendit, aliquid inde habeat nec ne. 2. Hæ duæ ra-
dices interdum concurrunt in fure, apud quem, si
res furtiua melior siue auctior facta est, debeat eam

Aa 3 ita